

Jaroslav Vrchlický (vlastním jménem *Emil Frída*) (1853 – 1912)

- rodák z Loun, od 4 let žil u strýce faráře v Ovčárech u Kolína (celoživotní citová deprivace – touha po lásce, uznání, nepřiměřená reakce na kritiku apod.), chvíli studoval ve Slaném
- jeho otec byl správcem mlýna v Čisté (je tu pochován) – Vrchlický tu pobýval s ním (1872 – 75, vracel se opakovaně na Jesenicko, Křivoklátsko, vznikla tu prvotina *Z hlubin*)
- většinu života prožil v Praze
- studoval románské jazyky, literaturu a historii
- na studiích se seznámil s Zikmundem Winterem, Josefem Václavem Sládkem a Aloisem Jiráskem a spolu založili skupinu *lumírovců* (Jirásek záhy přešel k *ruchovcům*)
- tajemníkem na české technice, později se stal profesorem moderních věd, od 1893 byl jmenován profesorem evropské literatury na Univerzitě Karlově, byl členem České akademie věd a umění, roku 1901 povýšen do šlechtického stavu, nominován na Nobelovu cenu za literaturu
- miluje o 20 let starší Sofii Podlipskou, žení se s její dcerou, ta je mu však nevěrná s hercem ND, dvě mladší děti má s ním
- nesmírně činný a pracovitý, všestranný - jeho dílo obsahuje přes 200 svazků, mj. přes 80 básnických sbírek a 50 divadelních her + asi 70 knih překladů (z 18 cizích jazyků - nejvíce překládal poezii, a to jak klasickou, tak moderní, vybíral si náročná a kvalitní díla)
- dosud nikým nepřekonaný množstvím, šíří i kvalitou

Dílo:

- je vrcholnou ukázkou formální dokonalosti, avšak zároveň poměrně čtivé (snažil se dokázat, že čeština může vyjádřit všechno formálně i obsahově)
má zvláštní básnický jazyk – chtěl ho oddělit od běžné mluvy – je plný patosu, poetismů

3 okruhy poezie

básníkův vztah k umění a tvořivé práci (epické – cyklus *Zlomky epeje*)

lyrika přírodní

lyrika intimní – vztah k manželce

- milenecké verše (Eklogy a písně, *Dojmy a rozmary*, *Poutí k Eldorádu*, *Čarovná zahrada...*) – jsou plné přírody

- dramatické momenty krize (*Okna v bouři* – např. *Za trochu lásky*)
- bolest a beznaděj

pozdní milostná – vděčnost za prožité štěstí, reflexe na prchavost života,
(*Korálové ostrovy*, *Strom života*, *Meč Damoklův* – „na veřeje mých vrat již klepe Listopad“)

divadelní hry pro Národní divadlo

- *Noc na Karlštejně*

v r. 2012 vydává Albatros výběr básní pro děti *Začarovaný tatrmánek* (za života ho zastínil Sládek tvorbou pro děti)